

407

ערב שבת פתח יוקל
כ"ד אדר א' תשפ"ו

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

נו, אתה זמר.
איך שמחים?
אהן רזאל

פורים בפתח,
והם במתח
שיחת חברים

שמחה
בארבעה
צעדים
את עלית

הצילון, יש לי
ניסיון ושכחתי
הכל!
נפשי בשאלתי

המחוגים
שזזו אחורה
באמצע
הלימוד
התועדות

מה, אתה
אבא שלזו?
פיקה!

לקום בשלוש לפנות בוקר ללמוד
חסידות לפני העבודה ברדיו
סיפורה של אישיות נדירה, כתבה

השקעה שלך הנסיגון של 'באמונה'

החל מ- 200,000 ₪ השקעה לחשך 3 שנים

עזרת חברה
לנפשי ההשקעה

משקיעים
באמונה
אקוויטאס אבטל מלך

מאה שיחות חברים עם מיני האהוב מחכות לכם נעת באתר 'קרוב אליך'

אנחנו צריכים לומר לעצמנו את הפסוק: אל תאמין לשאתה בלצבות או בנאיכות קומה - כן תאמין לעצמך לשאתה לייך למינים של העצמות!

שמחה מנביזה

והמחשבה. נראה לי שרבי נחמן מוסיף את המשל של קבוצת העיוורים כדי לומר שיכולים להיות הרבה ימים של עיוורון. לא זמן קצר, אלא ממש ימים רבים שבהם אין בנפשנו שום אור. החידוש של רבי נחמן הוא, שהזמנים בהם כן היה לנו אור בנשמה, מאפשרים לנו לתת אמון בכך שבעזרת ה' עוד נשוב להיות מוארים. כשיהודי נופל למצב ש'מרכיב בשמחה' רחוק ממנו, צריך לזכור שיש זמני שמחה שנותנים תקווה. יש מקור כוח להאמין שנחזור לראות בבהירות, ולהרגיש בטוחים בדרך שבה אנחנו הולכים.

"ללכת אחרי עצמו"

אחרי כל ההסברים שניסיתי לומר בעצמי, כדאי לראות את העצה של רבי נחמן במילים שלו, בתורה רכ"ב בליקוטי מוהר"ן:

"צריך להיות תמיד בשמחה ולעבד ה' בשמחה. ואפלו אם לפעמים נופל מדרך גתו, צריך לחזק עצמו בימים הקודמים שהיה מזריח לו איזה הארה קצת. כמו שאנו רואים שכמה סומים מחזיקים עצמן באיש אחד שאינו סומא, ומאמינים בו והולכים אחריו. וגם הסומא מאמין למקלו - שהולך אחר מקלו, אף שאינו רואה כלל. מכל-שפן, שראוי לילך אחר עצמו. דהיינו מאחר שבפנימים הקודמים הזריח לו קצת והיה מתחזק ומתעורר לבו להשם יתברך, אף שעכשו נפל מזה ונסתמו עיניו ולבו, עם כל זה ראוי שיאחו בימים הקודמים וילך אחריהם. דהיינו כמו שאז היה מתעורר לבו להתחזק בעבודתו יתברך, כן גם עכשו יחזק לבו מאד, וילך אחר ההתעוררות והזריחה שהיה לו אז. אף שעכשו נפל מזה כנ"ל, עד אשר בקצת ימים יעורו ה', ויחזור ויזרח לו אורו יתברך, אמן."

רבי נחמן אמנם ממקד את הדיבור שלו לענייני עבודת ה', אבל נראה לי שאפשר להרחיב את הרעיון שהוא מדבר עליו לכל ענייני חיינו. כדי לזכות לשקט פנימי ולשמחה פנימית, יש לנו אפשרות להחזיר את עצמנו במחשבה לזמנים הטובים שהיו לנו, ולחיות אותם מחדש. משפט המפתח בתורה הזאת, שמהווה את עיקר החידוש שלה, אלה המילים "מכל-שפן, שראוי לילך אחר עצמו". אדם שומע בתוכו קולות של זמנים קשים שאומרים לו בתוקף: "אל תאמין בעצמך!" כנגדם, צריך להתחזק ולהאמין לעצמך מכוח הימים שבהם היית בגדלות מוחין. אנחנו צריכים לומר לעצמנו את הפסוק: "אל תאמין שאתה בעצבות או בנמיכות קומה - כן תאמין לעצמך שאתה שייך לזמנים של הגדלות!"

חברים יקרים! אני מאחל לכם שגם אם נתקעתם ביום ערפילי, כמוכן כמוכן נפשי, תצליחו לתת אמון בנקודה גבוהה ומאירה שמופיעה בכס מדי פעם, ושתצליחו להתרומם על ידה. לחיים!

שלום חברים יקרים! שיהיה לכם ראש חודש אדר שמח ומבורך. הנה הגיע הזמן - "משנכנס אדר מרבים בשמחה". אמנם אדר מביא שמחה גדולה בלבבות, אבל חשוב לשים לב שיש בינינו לא מעט אנשים שאדר גורם להם דווקא עומס נפשי כבד. מראש חודש ועד חג הפורים הם ממש נכנסים למתח. לא רק בגלל ההכנות המרובות של משלוחי מנות וצורכי סעודת פורים, אלא בגלל עצם ההוראה שכעת "מרבים בשמחה".

אולי מפתיע לשמוע, אבל יש אנשים שההוראה הזאת כל כך רחוקה מעולמם הפנימי, עד כדי שהיא מכניסה אותם לצער ולמתח. התיאור הזה אולי מעורר חיוך אצלכם ונשמע כסוג של מהתלה פורימית, אבל תדעו שבאמת לא מעט אנשים חווים כך את חודש אדר. אליהם אני רוצה לפנות בשורות הבאות, ולהתחזק ביחד איתם מהעצות המתוקות של רבי נחמן.

המקל שלי ואני

כידוע, לרבי נחמן יש כמה דרכים ועצות איך לשמוח באמת. המרחב של העצות שלו מקיף הרבה נקודות של שמחה. ישנן עצות איך לפתח שמחה פנימית - כמו למשל באמצעות מיקוד בנקודה הטובה, גם אם היא קטנה, ולתת לה תשומת לב מלאה. ישנן עצות איך לפתח את השמחה מבחוץ - לקפוץ, לרקוד ולמחוא כפיים ועוד. העצה עליה אני רוצה לדבר אתכם, הולכת בכיוון שונה.

במהלך החיים של כל אחד מאתנו, אנחנו זוכים לנקודות אור. כולנו יכולים לשים אצבע על זמנים טובים שהיו לנו, שבהם הייתה לנו בהירות של מחשבה וגדלות מוחין. רבי נחמן מדריך להגיע לשמחה על ידי הזיכרון של אותם זמנים. להיזכר ולחוות אותם מחדש. להתמלא באותו טוב שחווינו, ולהתמלא בהודיה לה' ובשמחה על הטוב שהקיף אותנו בימים השמחים שלנו.

רבי נחמן מדמה את המצב הזה לאדם עיוור שהולך אחרי מקלו, או לקבוצת עיוורים שאוחזים אחד בשני בשרשרת אנושית ארוכה, כאשר כולם תלויים באדם שהולך הראשון שהוא בעל יכולת ראייה, וממילא הוא מורה הדרך של כולם. בנמשל, גם העיוורים וגם המדריך הם שני כוחות שקיימים בתוכנו. המדריך שרואה את הדרך מגלם את האישיות שלנו כפי שהיא באה לידי ביטוי בזמנים של גדלות מוחין ומצב רוח מרומם ואופטימי. אלה הזמנים שבהם הופיעה ישועת ה' בצורה גלויה בחיים שלנו והנשמה האירה.

העיוור - או באפשרות השנייה, קבוצת העיוורים שהולכת בעקבות המדריך בעל העיניים - מבטא את הזמנים החשוכים של קטנות המוחין ובלבול הדעת

אל תעבירו דף תקליקו

תורה חדשה!

לכל הלומדים, הלומדות ואלפי קבוצות הלימוד שקיבלו עליהם ללמוד עשרות אלפי ספרי פניני הלכה בשנה הקרובה והביאו איתם רוח חדשה לתנופת לימוד ההלכה!

לך אל הליצן, עֵצב

עכשיו אני חושב שהרופא הזה, במקום לשתוק בהלם, היה צריך לומר לו: מצוי! אף על פי כן זוהי עצתי: לך אל הליצן!

נו, את נבר שמחה?

אדר בעיצומו ואיתו ה-משימה. להיות בשמחה. והשנה זה כמעט סוריאליסטי. שמחה? מקסימום שמחה. מול שהקב"ה נתן לנו עוד אדר להיכנס לאווירה.

הרב משה וינברגר אומר, שהשמחה היא לא משכנס אדר, אלא השמחה היא משכנסת לאדר. שאדר נכנס לך ללב. יכולה אישה לעמוד באמצע רחוב ומסכיבה גשם שוטף, אבל היא לא נרטבת, היא מחזיקה מטריה והטיפות מתגלצות ולא נוגעות בה.

אז... איך נוריד את המטריה ונפתח את הלב לשמחה בארבעה צעדים. ש - שחררי! אני אחראית על ההשתדלות, לא על התוצאה! נראה לנו שיש שתי אפשרויות - או שאני אחראית, ואז אני מחזיקה חזק ולא מסוגלת לאפשר שום תזווה מהתכנית שלי, או שאני זורמת ומה שיוצא אני מרוצה. אבל יש דרך שלישית, אחריות גמישה. להיות מוכנה ללכת אחרי הקב"ה. להבין את גבולות הגזרה שלי ובתוכם להיות כל כולי, מתוך מוכנות לשמוע מה המציאות מציבה מולי. לא "מה אכפת לך אחותי, שחררי" באפאטיות ובייאוש אלא הרפיה באופטימיות וגמישות. במקום בתוצאה הסופית, מיקוד בהשתדלות ובדרך. לשחרר זה לא אומר שלא אכפת לי מה יקרה. בטח שאכפת לי! אבל אני מבינה שלתהליכים יש את הזמן שלהם, שלא כמו הבת המתוקה שלי שמנביטה חומס בגן וכל שעה בודקת אם הוא כבר צמח. רגע, תני אויר, תני מרחב לדברים לקרות. אל תכריחי את הקב"ה ללכת במסלול שאת מייעדת לו, תסכימי ללכת במסלול שהוא מיעד לך. הרי לשם ממילא תגיעי. כמאמר המשפט העממי, הכל תחת שליטה! אבל לא שלך.

מ - מקדש! כתוב במדרש שמעולם לא היה אדם בירושלים ובידו עוון. כיצד? תמיד של שחר מכפר על עבירות שבליה, ושל בין הערבים מכפר על עבירות שנעשו ביום. אין עצבות כשיש מקדש, כי החטאים מתכפרים ואת נשאר נקיה ושמחה. אל תסחבי על הגב עוונות ישנים ומכבידים. הניחי להם. תעשי תשובה באמת מכל הלב. פורים כפורים. על עבירות שבין אדם לחברו יום כיפור לא מכפר, פורים מכפר! כל ענין הפורים הוא להרבות אהבה בין איש לרעהו ויש בזה סיעתא דשמיא גדולה בימי אדר. נסי ותיווכחי! תשובה היא לא מטלה מאיימת. תשובה היא מקלחת של הנפש. אל תפחדי להגיד טעיתי, סליחה, לא רציתי לפגוע, מצטערת. מילים שמרזות מיד!

ח - חכי! אל תשפטי את המציאות רק לפי נקודת הזמן הזאת. הדברים שהיו נראים לי הכי מופרכים התבררו בדיעבד כמושגחים ומדויקים (להתחתן עם אמריקאי?! מי היה מאמין...). תנשמי עמוק, סיפור המגילה התפרש על שנים. בדיעבד התברר שמרדכי שהיה רצוי רק לרוב אחיו, הושיע את ישראל יחד עם אסתר. תצפי בסקרנות לראות איך הקב"ה יושיע את ישראל מתוך הסיכון. תשועתם היית לנצח, סגלי לך מבט שרואה לא רק את מה שעניין רואות, אלא שרואה גם את מה שנסתר ונכסה.

ה - הפוך! רבי נחמן אומר שיש עניין שיתהפך הכל לטובה. יתהפך! לא יתחלף. רק אם אני אהיה שם אז אני אהיה מאושרת, אם אני אחליף את הבית, את הבעל, את הילד הזה... אבל האמת שהכל כבר כאן. הרב זצ"ל כותב בשמונה קבצים: "ואיך לא יהיה האדם מלא תמיד עז וחדוה, אם טובת הטובות, עושר העשירות, הצלחת ההצלחות, מסור ונתון בידו, והוא מושל בכל המכמנים הנפלאים האצורים באוצר נחמד ושמן זה. המחשבה שהאושר תלוי במה שהוא חוץ ליכולתו של האדם, ממה שהוא חוץ להויותו, וחוזר לרצונו, מחשבת פיגול הוא, רשעות וסכלות היא מרופדת... על כן ישירי לב שמחים תמיד, שמחו בדי' וגילו צדיקים והרנינו כל ישירי לב". הכל כבר כאן, לא צריך להחליף שום דבר, אפילו לא את הספה בסלון, צריך להפוך, אולי להסתכל מכיוון אחר, אולי לזנו למקום אחר. לא להחליף, להפוך.

והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב חודש שמח וצִמח!

תמיד שואלים אותי בראיונות רדיו בחדש אדר: "נו, אתה זמר, תן לנו עצה טובה איך להיות בשמחה...". אוי לא, אני חושב. המאזינים מצפים שאשלוף להם סגולה או טריק. הלוואי והייתי כספומט של שמחה...

מיד עולה לי בראש הסיפור הידוע על הליצן המפורסם שהיה באמת איש עצוב ומדוכא. עמד והלך לרופא הנפש לקבל עצה כיצד לשמוח. הרופא ניסה וניסה, ומשלא הצליח יעץ לו פשוט ללכת פעם לקרקס ולראות את ה...ליצן. אז כמובן הוא התוודה ואמר, "אה... אהמ... אני הליצן!...". כך נגמר המשל. אתם יודעים, עכשיו אני חושב שהרופא הזה, במקום לשתוק בהלם, היה צריך לומר לו: מצוי! אף על פי כן זוהי עצתי: לך אל הליצן!

גם אתה, קורא יקר, חפש את הליצן בחיים שלך שיוציא את השמחה שנטועה בך. אין ויטמין כזה שנקרא 'שמחה' שכולעים והפ-שמחים. שמחה בוקעת ממעיין פנימי. היא תוצאה של מה שאתה עושה עם עצמך. פגשתי אנשים שלווים מאוד אך שמחה אמיתית בלבם, ולעומת זאת אלה שמקפצים ברחובות יכולים להיות שבורים מאוד.

אינני יודע אם ראיתם פעם נגני מוסיקת ג'אז. בעת שהם מנגנים, תמיד תמיד כף הרגל רוקעת על הרצפה לפי קצב המוסיקה.

סיפר לי נגן הסקסופון האגדי, ארני לורס: פעם אחת ניגן איתנו נגן אחד שלא הזיז את רגליו. היה זה פלא בעיניי. פשוט לא ייתכן לנגן ג'אז ולא לרקוע ברגלך לפי הקצב! חשדתי שחסר לו כמוזיקאי משהו בנשמה. ניגשתי אליו. לא רציתי לפגוע, אבל הייתי חייב לשאול. "גיז, איך יכול להיות שאתה לא רוקע ברגליך כשאתה מאלתר?!" הוא הסתכל אליי במבט תמה ואמר: "ארני! אתה פשוט לא רואה את האצבעות של הרגל בתוך הנעל!..." (חחח)

באמצע הפסקים הקשים בפרשת כי תבוא מגיע פסוק מעניין וקצת תמוה. התורה אומרת שהעונשים באים על בני ישראל "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה". הייתכן? עונשים כה חמורים - בגלל חוסר שמחה שהיא כלל לא מצווה בפני עצמה אלא רק דרך

בעשיית המצוות?!

פירוש שאהבתי מסביר שבאמת הבעיה היא "תחת אשר לא עבדת... בשמחה", מה מסתתר מתחת לזה שלא היית בשמחה? הריחוק מה', מהמהות שלך, מהשליחות ומהאמת שלך, שוב ושוב היצר מנצח אותך.

בפרשה הקודמת, כשהיושע ומשה נפגשים למרגלות ההר ומזהים את קולות ההתרחשות הכאובה במחנה, משה עדיין לא מגיב. רק בהמשך כש"וירא את העגל ומחולות" - אז הוא שובר את הלוחות. זה שבר אותו: לעבור עבירה - בשמחה וריקודים!?

ומה התיקון? לשמוח בעבודת ה'. לא יודע איך. למזלי זה לא ראיין ברדיו. אבל הגמרא בביצה אומרת "הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר". בפשט, זה סוג של עץ, אבל בחסידות מסבירים שצריך לנטוע בחיים את השמחה של אדר. לא אמרתי לכם קודם ששמחה היא נטיעה? היא צומחת וגדלה. חורשים, זורעים, מחכים, מתפללים, גוזמים, ובעיקר בעיקר - משקים. אז קדימה תביאו משקה! לחיים לחיים!

לרפא את הנפש

צוללים לעבודת הנפש
עם מאמרי יסוד מאת הרב יצחק שפירא
שמירת הברית, זוגיות, חינוך ילדים, כיבוד הורים ועוד.

תשובה בשמחה
על קדושת הברית

30 ש"ח

מצות כיבוד הורים
כל מה שעובר
בין הורים לילדים

20 ש"ח

השמחה במעונו
השראת שכנה בבית

20 ש"ח

מבצע!

כל החוברות במחיר מיוחד
80 ש"ח

הזמינו עכשיו

באתר www.odyosefchai.co.il

או בטלפון 058-499-7466

המחירים כוללים משלוח

מבוא השער
התבוננות ב"שער היחוד והאמונה"
לאדמו"ר הזקן

15 ש"ח

המשפחה המחנכת
איך (לא) מחנכים ילדים

15 ש"ח

הרב יצחק שפירא

ראש ישיבת עוד יוסף חי ומתלמידי הרב יצחק גינזבורג

רוצים להכיר יותר?
הצטרפו לקבוצות הוואטצאפ לגימות של אור
וקבלו טעימות ממעמקי החסידות עם נגיעה מעשית
תשפיע לכם על חיי היום יום.

עשרות טורים של פויקה
מעוררים ובוטלים מחכים
לכם באתר 'קרוב אליך'

לא פראייר!

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

יוצא לי החשק לעבוד. למה מה? שהוא ינוח בזמן שאני עובד? למה, אני פראייר?

•

הופה!

למה אכפת לך מה הוא עושה? מה, אתה אבא שלו? אם הצדק הטהור היה מוביל אותנו, היינו באותה מידה כועסים על עצמנו כשאחרים עובדים ואנחנו לא. כשזה קורה פתאום זה ממש מסתדר לנו בראש.

אבל לענות תשובה כזו זה פספוס. התבוננות במראה כדי לראות שאנחנו לא שונים, זו בעצם נתינת לגיטימציה לצורת חשיבה מוטעית, היא דורשת מאיתנו הגינות פנימית, לא שינוי דפוסי חשיבה.

יהודי אמיתי חושב אחרת לגמרי.

•

יהודי אמיתי עומד עם הפנים מול ה'. האינדיקציה היחידה לכל דבר היא מה עושה לו נחת רוח, ומה הוא רוצה ממני עכשיו. כל השאר הם לא פונקציה.

אנשים אחרים עלולים לבלבל אותנו, להסיט לנו את המבט מהעיקר. אבל אין שום סיבה שאנחנו גם נחבלבל.

אם אני עושה את הדבר הנכון, ואם ה' שמח במה שאני עושה, זה ממש לא משתנה כשמישהו אחר לא עושה את מה שהוא צריך לעשות. אם הוא בוחר לא לעמוד מול ה' (בדמיון שלי כמוכן, אני לא באמת יודע מה קורה אצלו) זה לא עניין שלי.

ברור שצריך להיות אכפת לי מהיהודי השני, שכדאי לרחם ולהתפלל עליו. אבל אם זה גורם לי לעמוד פחות מול ה' סימן שלא הנפש הא-לוקית חושבת עליו, אלא הנפש הבהמית.

זה מעשה שלו וזה מעשה שלי ולמה לנו לדבר מאחרים.

"אבל למה דווקא אני? תמיד אני עושה, שהוא יעשה הפעם".

"זה לא פייר שכל פעם אני צריך לנקות אחריו, נמאס לי".

"כבר ביקשת ממנו? אז למה אתה מבקש ממני, איך יוצא שאני תמיד ראשון?"

"וואי, אין לי כח עכשיו, תבקש ממישהו אחר".

•

מה אתם מסתכלים? אף אחד לא מדבר עליכם, חלילה. הרשימה הזו היא רשימה היפותטית בלבד של משפטים שהורים ומורים שומעים מדי פעם, לא קשור לאף אחד שקורא את המדור הזה עכשיו. בדרך כלל מתלווה אליהם קול בכייני, מתלונן משהו, או לחלופין טון דורש, מלא בבקשת צדק.

למי שעלול לטעות, אין מטרת המשפטים האלו להשתמש מאחריות חס ושלום, מטרתם הבלעדית היא אך ורק לאפשר לעוד אנשים לצבור זכויות. הרציונל הוא בערך כזה: באמת לא מתאים שרק אני אקבל שכר על העבודה, צריך לזכות עוד אנשים.

ועמך כולם צדיקים ב"ה.

•

למה זה קורה לנו?

גם אני יודע להגיד 'עצלנות'. אבל אם אני עצלן אני לא צריך להפיל על מישהו אחר, מספיק להגיד שאני לא רוצה. כנראה יש כאן עוד משהו.

מסתבר שאנחנו לא מפסיקים להסתכל הצידה, להתעסק כל הזמן במה קורה אצל אחרים ומה הם עושים.

האמת? שאם הייתי לבד היה לי הרבה יותר קל לבצע משימות או לקחת אחריות. אבל לראות את פלוני יושב כמו בטטה ולא עושה כלום עולה לי לראש, פתאום

יד שרה אכליאל

03-9543349
daatri@yadsarah.org.il

רקע כללי של המחלה
טיפולים מתאימים למחלה
מידע על תרופות ותופעות לוואי
טיפולים אלטרנטיביים
טיפולים חדשניים

עונה על שאלותיך
ומספק מידע רפואי
מקצועי ועדכני
על מחלות, תרופות
וטיפולים **חינם**

צילום: כלליה ברטרנד

3.3
יום פתוח
ומפגש עם בוגרים
מהתעשייה

לימודי קולנוע ותסריטאות

קולנוע מסלול לימודים מלא ★★★★★ תסריטאות שנתיים, יום בשבוע

לימודי קולנוע עיוניים ומעשיים עם אפשרות לתואר ראשון | רף מקצועי גבוה
מרצים ממובילי תעשיית הקולנוע בישראל | הצלחה בינלאומית לסרטי הסטודנטים
מלגות | אופק תעסוקתי רחב

מקצוענות. מצוינות. אנשים.

לייעוץ לימודים: 058-6992323
maale.co.il |

מעלה
בית הספר לקולנוע
ע"ש אורי אליצור

צפית צחי

עוד לא

חזרתי אני בדרך

מה זה 'מדרש נעמי' ומי הוא התלמיד חכם שכתב אותו? < היהודים מאחורי מסך הברזל הצטופפו סביב מקלטי הרדיו ונחשפו לספר התניא בזכותו > ההקדשה לחנן יובל, וגם: שתי ההנחיות שאפשרו לאיש המוזיקה לצוף שנים ארוכות מעל המים העכורים >> איש אשכולות, שהכל בו

אני טאוב

בסוף חודש שבט הלך לעולמו ר' אברהם זיגמן. מוזיקאי, יוצר, מלחין, משורר וסופר ישראלי, ומי שהיה מוכר יותר לקהל הרחב כעורך מוזיקלי ברשת ב' וברשת ג' של קול ישראל, אספן ומשמר של הקלטות נדירות וחסיד חב"ד נעים השפעה.

עד יומו האחרון איחד בנשמתו את 'השומר הצעיר' עם חב"ד, ברוח חופשית, סקרנית ויצירתית הכפופה למחויבות עמוקה ותמימה. בשורות הבאות אבקש להביא בפני הקוראים שלא נחשפו לדמותו, סיפור על בעל תשובה ששילב בחייו באצילות מיוחדת עבודת קודש של חסיד ופעילות מוזיקלית רבת שנים ועמוקת השפעה ברדיו ובתרבות הישראלית.

זיגמן נולד בשנת תש"ט וגדל בחיפה כבן להורים ניצולי שואה ובילה בתנועת השומר הצעיר. בילדותו הפגין כישרונות מוזיקליים, בנעוריו הצטרף לגרעין נח"ל ובשירותו בצה"ל עסק במוזיקה ובהלחנה. כשהשתחרר מצה"ל החל במסע ארוך של חזרה בתשובה והצטרף לחב"ד. היה חבר קיבוץ נחשון, ולימים עבר להתגורר בירושלים - בבית מופלא שעוד נדבר בו.

בתו של ר' אברהם זיגמן, תמר, היא בעלת תואר דוקטור במוזיקולוגיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. אני תופס את תמר לשיחה, כמה שעות אחרי העלייה לקבר. היא מוכנה לשוחח איתי כדי לפרסם את הדברים שבאמת היו חשובים לאביה.

תודה שהסכמת להתראיין.

גם בחייו ועל אחת כמה וכמה עכשיו, אחרי פטירתו של אבא, הפרסום לא נגע בו. הסיבה היחידה שהסכמתי לשוחח עליו היא שאם אדם אחד יקבל השראה כלשהי מדמותו ומשהו בתוכו ישתנה או שבעקבות הקריאה יפעל ויעשה טוב - והיה זה שכרי.

מה באמת היו הדברים החשובים שהוא תמיד דיבר עליהם?

פעם, אחרי פטירה של אדם קרוב, שוחחנו ארוכות. הוא אמר לי בסיום השיחה: "סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".

לנבד עשירים

מסקרנות אותי ההנחיות המיוחדות שהוא קיבל מהרבי לעבודה ברדיו. אפשר לשמוע עליהן?

היו לו שתי 'יחידויות' - כניסות לשיחה אישית אחד על אחד עם הרבי, וגם כמה מפגשים בפומבי, כמו במעמד חלוקת הדולרים לצדקה. ביחידות הראשונה עם הרבי - וכל אחד יכול לשמוע אותו ברשת מספר את זה בעצמו - זה היה בשנים הראשונות אחרי שהתחיל לשמור תורה ומצוות, והמעבר לחיים החדשים עורר אצלו את ההתלבטות אם להמשיך לעבוד ברדיו או להפסיק. הוא שאל את הרבי האם נכון לחפש עיסוק אחר, כמו ללכת ללמוד בישיבה, או להמשיך לעבוד ברדיו, ואם כן - איך עושים את זה נכון.

ומה הייתה התשובה של הרבי?

הרבי התפלא על עצם השאלה. הוא סיפר לו את הסיפור (עירובין פו.) על רבי יהודה הנשיא מחבר המשנה, שהיה מכבד עשירים...

עד כדי כך: הוא ביקש שכל אחד מתלמידי הישיבה יתלבש לפי כבודו קודם כניסתו לבית המדרש, כדי שניתן יהיה לעמוד על ממונו וממון אבותיו.

ולמה רבי כיבד עשירים? אני רוצה לצטט את הדברים שאבא שלי אמר כשהוא שחזר את 'יחידות' אצל

הרבי. כך הרבי אמר לו:

"עשירים" - בכישרונות או בתכונות חיוביות שיכולות לעזור להפצה של התורה והיהדות בכלל. ו"רבי מכבד עשירים" פירושו שהיה מנצל את העשירים. הרבי ציין שאותה תקופה הייתה תקופת מעבר בחיי העם היהודי, ולכן רבי יהודה הנשיא ניצל כל מי שהיה לו כישרון מסוים כדי לבסס את היהדות. והרבי אמר שבדוגמת זאת גם הוא עצמו משפיע ומעודד כל מי שיש לו כישרון, בכל תחום שהוא, לנצל אותו לדברים חיוביים וכמובן להפצת התורה והמצוות.

ואז הרבי שאל "מה הלקח לימינו?", וענה שכל מי שיש לו כישרון מסוים, ולא משנה באיזה תחום, אבל הוא מוכשר לדבר מסוים, פירוש הדבר שהקדוש ברוך הוא נתן לו את אותה תכונה חיובית כדי לעזור בהפצת התורה והפצת היהדות והפצת דברים חיוביים בעולם. ואם אדם לא עושה כך, הרי הוא פוגם בכריאה. מדוע? מפני שהקב"ה מאמין בו ונתן לו את כוחותיו כדי לנצל אותם לדברים טובים.

כלומר, כל אחד צריך לעשות את מה שהוא יודע שהוא יכול לעשות. אם אלוקים נתן לבנאדם כישרון מסוים, זה סימן וביטוי לכך שהוא מאמין בו. אם הוא לא מנצל את הרעיון הזה - הוא פוגם במעשה הכריאה כולה!

למעשה, הרבי הורה לאבא לא להפסיק לעבוד ברדיו, אלא להתאמץ לשמור על הנחיות רוחניות בעבודה.

וואו. ומה היו ההוראות של הרבי?

הרבי נתן לאבא שלי שתי הוראות: הראשונה - לשמור על לשון נקיה, והשנייה - להשתדל ככל האפשר שלא לפגוע בזולת. אבא ז"ל השתדל בכל מאודו לשמור על שתי ההוראות האלה תמיד, ובפרט בעבודה ברדיו כשהדברים האלה - לשון לא נקיה ופגיעה בזולת - שכיחים מאוד.

אנשים שומעים רדיו וזה משפיע עליהם. ר' אברהם זיגמן אמר ליואב קוטנר בסוף ראיון מתוך פרויקט 'תיעוד יוצרים' של מפעל הפיס: "פעם היו שואלים אותי: ממה אתה מושפע? אדם מושפע מכל מה שהוא שומע ומכל מה שהוא רואה. אין דבר כזה סלקטיבי. אם אתה שומע דבר, אתה מושפע ממנו. לכן אנחנו נבנים אחד על השני. עשית משהו? לקחתי ממך איזה תו מסוים, השתמשתי בו - נוצרה יצירה חדשה. נקבל משהו חדש. מה זה 'מוזיקה ישראלית'? זה כל מה שנוצר פה, כל מה שאנחנו רואים ושומעים, כל מה שאנחנו עושים ביחד נוצר מזה דבר אחד".

לא פותחים לרבי את הדלת

הרבי לימד את אבא להתבונן על היתרון הייחודי שיש לרדיו - אפילו על עצמו. הרבי אמר: "יש הרבה מקומות שאם הייתי דופק בדלת לא היו מכניסים אותי, אבל הרדיו - נכנס לכל מקום". הגישה הזו השפיעה מאוד על אבא שלי.

הוא כתב על התקופה הזו: "אני מבין מדוע הרבי עודד אותי להמשיך שם. אדם שומר תורה ומצוות משמש דוגמה חיה עבור האנשים שעמם הוא עובד, וברוך ממילא, בין אם הוא רוצה ובין אם לא, הוא משפיע על סביבתו. וההשפעה הזו היא הרבה יותר מאשר אילו היה מתרחק מהם ומסתגר ויושב ללמוד בישיבה. למיטב הבנתי, זו הייתה גישתו הכללית של הרבי - לא לברוח מהמערכת, אלא להשפיע בחיזוק היהדות בסביבה הטבעית של האדם, שם ההשפעה יותר גדולה. ובאמת נוכחתי לראות בהמשך איך שלאט

גמרא ורמב"ם. אחרי התפילה היה מתעמל וממשיך בסדר היום הקבוע שלו. הוא הקדיש המון שעות ללימוד. זה תמיד נראה לי משונה וייחודי. מצד אחד אבא היה אדם מאוד חברותי ומוקף אנשים, ומצד שני – אוטוידקט עם עולם פנימי אישי. הוא תמיד העדיף לנצל את הזמן שלו לשבת וללמוד. גם לימודי קודש, במתכונת הרגילה, אבל גם היה משכיל מאוד בדברים אחרים. כשגילה את האינטרנט, היה לומד שעות מהיטיב מוזיקה ובכלל. אני זוכרת אותו מתאמן על סוגי פריטות וטכניקות בגיטרה. הוא היה אדם בריא, אדם ששמר מאוד על עצמו בתזונה נכונה ובהתעמלות שעשה, והאמין שיהודי צריך לעשות את ההשתדלות שלו בשמירה על הגוף כדי שיוכל לעבוד את ה'.

אומנות בוראת מציאות

החזרה שלו בתשובה שינתה את הגישה שלו לאומנות?

היו לנו הרבה דיונים על אומנים ואומנות. הוא התבטא כמה פעמים שהאני הראשוני הגרעיני שלו הוא אותו "אני" אלא שעכשיו הוא מנותב לכיוונים חיוביים ושהיצירות יהפכו טובות יותר. שוחחנו כמה פעמים על השאלה – האם אומנות רק מתארת את המציאות וגורמת לנו הנאה, או שאומנות גדולה מסוגלת ליצור מציאות חדשה? אני רוצה להקריא לך משהו מתוך הספר שלו 'מדרש נעמי'...

תוכלי לספר על 'מדרש נעמי'?

מדרש נעמי הוא חיבור מיוחד שבו אבא מתחקה אחרי המקורות מן התורה ומן החכמים שמצויים בשירי נעמי שמר. אבא עבר על מאות שירים, אבל הכניס מתוכם לספר רק 108 שירים שבהם הוא מצא אינספור אזכורים למקורות יהודיים בתנ"ך, בחז"ל ובספרות היהודית הרחבה. חלק מהדברים נעמי שמר כתבה ביודעין וחלק שלא ביודעין. רק כדי לאתר את המקורות האלה צריכים להיות תלמיד חכם אמיתי ובקיא בספרות התורנית.

וכך הוא כותב עליה –

שִׁירֶיהָ, שְׁנֵכְתָבוֹ מִתּוֹךְ תּוֹכְחָה מְסֻתֶרֶת
אוּ מֵאֲהָבָה גְלוּיָהּ לְאַרְץ הַזֶּה וְלֵאנְשֵׁיהָ
עֲנִינָם אֶחָד – לְשִׁמְחָה, לְהַנּוּת, לְהַמְתִּיקָה
וְלִבְרָא אֶת הַמְּצִיאוֹת מִחֶדְשׁ

השבוע דיברתי על זה עם חנן יובל שהיה חבר טוב שלו. לפני שנתיים עשינו לו יומולדת בקיבוץ שלו. בהפתעה הוצאתי בהוצאה עצמית מתנה לאבא – ספר עם חלק מהשירים שלו. שם הספר היה 'השיר הזה רוצה לצאת', שזה גם שם של אחד משיריו. בסוף הערב נתתי לו את זה במתנה. לא את כל מה שהכנסתי הוא אהב, אבל הוא שמח במתנה. בסוף הערב הוא נתן עותקים מהספר לכל המשתתפים והוסיף מתנה משלו: הוא ישב וכתב לכל אחד בנפרד הקדשה. ההקדשות המיוחדות שלו לא נכתבו כלאחר יד, הוא היה משקיע בהן מחשבה ומתאים אותן באופן אישי למקבל. במהלך השבועה ביקשתי מכמה אנשים שיצלמו לי את ההקדשה שכתב להם, משום שראיתי תמיד בהקדשות שלו מעין יצירות קטנות. חנן יובל שלח לי את ההקדשה הזו שמאוד מזכירה את הרעיון שאמרת עכשיו:

לאט עוד ועוד יהודים במקום שהוא התקרבו".
ועלייך, זה השפיע?

הגישה הזו השפיעה עלי מאוד. הרגשתי שמה שנאמר – נאמר גם לנו, הילדים שלו. ובכלל, אני תפסתי את אבא שלי כאדם מאוד עשיר בכישרונות. לא רק במוזיקה, הוא היה איש אשכולות. היה לו שכל חריף, זיכרון פנומנלי, הוא התעניין בהמון דברים ובתחומים הרחוקים זה מזה. הוא ראה לעצמו כמשימה בחיים לקחת תחומים של חול ולהעלות אותם לקודש. הוא כתב שירים וקרא ספרים במגוון נושאים. הרבה חומר והרבה מחשבה. הוא היה אדם סקרן מאוד ותמיד משהו אחר מאוד עניין אותו. הוא היה מסתובב תמיד בחנויות של ספרים ישנים ומחפש אוצרות אבודים. כל ספר שהיה מעניין אותו – היה קונה. מכימיה ועד ספרות, ממוזיקה ועד היסטוריה. בתקופה האחרונה, ממש בחודשים האחרונים של חייו, כשהוא נאלץ לעזוב את ביתו וארו את הכל – הוא קיפל שם את החיים שלו. ואני ראיתי, בקיפול הזה, את הספרייה העצומה והעשירה שלו נפתחת. כשהוא ארז אותה – היא נפרשה בפניי.

ספרי לי על הבית ההוא.

זה היה בית מאוד מיוחד, בשכונת מקור ברוך בירושלים. תקרות גבוהות, אריחים סדוקים של ריצוף ערבי, כלי נגינה תלויים על הקירות, נברשת של נרות שמן לשבת. זה לא היה בית של זהב וכסף, אלא של נשמה. הבית תמיד היה פתוח לאורחים. המון אנשים עברו בו. במשך שנים התקיים אצלנו שיעור בתורת הבעל שם טוב עם האדמו"ר מקאמארנא, הרב אליעזר סאפרין, בנוכחות אנשים מכל גווי החברה הישראלית. אבא ואמא שלי נאלצו לעזוב את הבית, ומספר ימים לפני שעזבו וקרה מה שקרה אבא אמר לי: "הקירות האלו ספוגים בבעל שם טוב, במגיד ממזריטש, כמה נשמות עברו פה...".

מה תהיה בעינייך הדרך האידיאלית לזכור אותו ולספר עליו?

אבא שלי היה איש אמת. כשעמדו בפניו ערכים שונים סתרו זה את זה – ההכרעה הייתה כפי שכתוב בהלכה. הוא היה אדם מאוד פנימי עם עולם מאוד עשיר ועמוק. סדר היום שלו היה קבוע: היה קם בשלוש לפנות בוקר והולך למקווה. אז היה יושב ולומד במשך כמה שעות מאמרי סידות עמוקים, וכל זה עוד לפני סדרי לימוד נוספים שכללו חומש, תניא, הלכה,

בול בבוץ

ג'לקי לוי ועירן צנחני

סבב מופעי חורף 2022

תאסרון הקרון, ירושלים	תאסרון תמונע, ת"א	סונדון המולה, פ"ת
2.3.22	5.3.22	24.3.22
זמ רביעי	סוצרע	זמ חמישי
תחילת סופע: 21:00	תחילת סופע: 22:00	תחילת סופע: 21:30
כרטיסים: *2226	כרטיסים: 05-5410000	כרטיסים: 054-909665
	סופע נסר ב-74322	

בול בבוץ

ג'לקי לוי ועירן צנחני

שבוע לעשור ה-70

בשך לפע יבול שנים זה קרה:
שנות ה-70 יבאו לדרך. אחד העשורים ללא ספקו
מוסיקה מעולה ועיצוב בית סמחיק, מלחמה ושילום,
סייב אספין ונתיה עוזיאל.

נולד ארתי שלך בשנות ה-70, גיקי לוי נכנס אליהם כיד
החוסנה הריאסונה של שניהם מול קהל היחם
עם הסיקורוס של העגה באיזה סיד שנית.

בז בוסיו ורא סחונה מר גזגז אפודיק, דרעי ים, לפסלה וללמחח
וששע את דוקטורה, ונכד מה שחיסר עם הזמן לסיפורים

להדמנת הופענות: 052-2635490

ג'לקי לוי הפענת + קהל

חז"ל אָמרו:
כבוד את השם מהונך - אל תקרי מהונך אלא מגרונך
עליך לנצל זאת

וכך, כמו הסיפור על הברחנים בשוק שהיו עסוקים בלשמח אנשים
ואליהו הנביא העיד עליהם שהם בני עולם הבא, אבא שלי השתדל
לשמח אנשים ולעודד אותם לנצל את הכישורים שלהם לעבודת ה'.

השומר הצעיר ומאה שערים

איזה איש קסום, מלאך ממש. אותי מעניין גם הצד האנושי והחלש:
מה היו הקשיים והדילמות שהכאיבו לו לאורך השנים?

אלו אותם דילמות שהעסיקו לא רק את אבא שלי אלא אותנו
כמשפחה שחיה איתו. אבא שלי חי בין עולמות:

מצד אחד הוא לא עזב לרגע את העולמות שהיה בהם לפני תהליך
התשובה, הוא המשיך לחיות איתם כל הזמן. מצד שני, הוא היה
קשור לעולמות חדשים ואחרים שלא יכלו לדור איתם בכפיפה אחת.
ראינו את זה בהלוויה ובשבעה. הרבה אנשים שהיו קשורים אליו
וכאבו את הפטירה שלו באו לנחם. מצד אחד חבר טוב מהקיבוץ
ומצד שני ירושלמי חסיד נטורי קרתא שביכה אותו. שניהם הרגישו
שהם החברים הכי טובים שלו. איכשהו, כל הסוגים וכל המינים של
היהודים הרגישו אליו קשר אישי וחם.

אני יכולה להגיד לך שלחיות בין עולמות זה לא דבר קל. זה יוצר
קונפליקטים באופן בלתי נמנע. אבל הוא הצליח לנתב ביניהם.
איכשהו, דווקא אצלו לא הרגשתי שיש לו קונפליקט מייסר. הוא
חי עם זה. יכול להיות שהיה לו, אבל זה בוודאי לא היה ניכר כלפי
חזן.

גם אמנון שילוני, מנהל רשת ג' בקול ישראל, תיאר אותו כאדם שלם
בדרכו: "גרתי איתו עוד בדירת סטודנטים בצעירותנו, ובימי כיפור
היה מגיע לבית כנסת חב"ד והייתי מגיע לשבת איתו קצת. לא היו
לו לבטים לא בזה ולא בזה, לא כחילוני ולא אחר כך כאיש חב"ד.
תמיד היה בטוח בדרך שלו. היה שלם עם עצמו ומעשיו והכי בולטת
הייתה היצירתיות שלו".

עם האדמו"ר מקארנא רבי אליעזר ספרין

להאדיר

את חודש אדר
הרב חגי לונדין

מי ששנה בת שנים-עשר חודשים לא מספיקה לו, יכול להירגע: אחת לכמה שנים מוסיפים חודש נוסף בלוח השנה היהודי. בניגוד לדתות אחרות, שבחלק מהן יכולים חגים לחול כל שנה בזמן אחר, ביהדות יש מאמץ לשמור שכל חג, ובעיקר חג הפסח, יהיה מותאם לעונה מסוימת בשנה. מלבד הנוחות שחופשת פסח תיפול באביב ונוכל לצאת לטיולים, יש לכך סיבה נוספת.

השנה היהודית מתחילה כידוע בחודש ניסן ומסתיימת בחודש אדר; בשנים מסוימות תיקנו חכמי ישראל שהשנה כביכול "מתעברת" (נכנסת להיריון) ו"נולד" לנו חודש אדר נוסף, הנקרא אדר ב'. הסיבה הטכנית שבגניה מעברים שנה היא הפער בין פרק הזמן שבו סובב כדור הארץ סביב השמש (כ-365 יום) לבין פרק הזמן שבו סובב הירח סביב כדור הארץ במהלך 12 חודשים (כ-354 יום). מציאות זו גורמת לכך שבעוד שעונות השנה (התלויות בשמש) נותרות "קבועות", הרי מועדי השנה (המתקדשים ביהדות בהתאם לירח) "צוברים פיגור". כך עלול להיווצר מצב שבו אחת לכמה שנים לא יחול חודש ניסן בתקופת האביב. הוספת חודש אדר ב' "מצמצמת טווחים" ומביאה לכך ששתי המערכות תישאנה מתואמות.

מהו העיקרון הרוחני העומד מאחורי תקנת עיבור השנה?

על פי תורת הסוד, שני יסודות קיימים בעבודת ה': הראשון מתבטא בחמה (שמש), "המאור הגדול" (בראשית א, טז). כלומר ישנה הכרה כללית, אובייקטיבית, של שם ה'; הבנה עקרונית כי קיים אלוה, ישנו גודל שמימי-אינסופי העומד בשורש המציאות. היסוד השני בעבודת ה' הנו הלבנה (ירח), "המאור הקטן" (שם). הירח הוא כלי הקיבול שקולט את אור השמש. הלבנה היא הביטוי לספיגה הסובייקטיבית שלנו; ההכרה כי אלוהים איננו מצוי בשמים לבדם, אלא מתגלה אף בממד הארצי. הירח הוא הביטוי למציאות הארצית, לעולם הזה.

בחיי היומיום אנו מתנהלים למעשה כל העת בשתי מערכות מקבילות, שלעיתים נדמות כמנוגדות זו לזו: מערכת אלוהית, רוחנית, הנמשלת ל"שנת השמש"; ומערכת ארצית, אנושית, הנמשלת ל"שנת הירח". ישנן תרבויות מסוימות המנהלות את הזמן רק על פי תנועת השמש (נצרות), וישנן תרבויות המנהלות את הזמן רק על פי תנועת הירח (אסלאם). אלה הם כמובן ביטויים לתפיסות עולם שונות – אלה השמות דגש רק על העולם הרוחני לעומת אלה הרואות בעולם הארצי את חזות הכול.

עם ישראל חותר למצב של תיאום מלא בין אור הלבנה לאור החמה, בין הממד האנושי לממד האלוהי. מצד אחד – הוא איננו מסתפק באמונה אשר איננה מנהלת את החיים האנושיים (שמש), ומצד שני – הוא איננו משלים עם חולשותיה של המציאות הארצית (ירח). עיבור השנה הנו כדברי ספר הזוהר: "זיווג שלים דכנסת ישראל בקודשא בריך הוא", החיבור המושלם בין המציאות הישראלית למציאות האלוהית.

התיאום בין המערכות יבוא לידי ביטוי בחג המכונן של עם ישראל, הלא הוא חג הפסח. התורה מצווה בפירוש שחג הפסח יחול דווקא באביב: "אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת פֶּאֶשֶׁר צִוִּיתָךְ לְמוֹעֵד חֲדָשׁ הָאָבִיב כִּי בּוֹ יֵצְאָתָּ מִמִּצְרָיִם" (שמות כג, טו). בחג הפסח נולד עם ישראל. הלידה של עם ישראל מבטאת את הפריחה של הכוחות הרוחניים והמוסריים שהיו בעידן האילי האפל ב"תרדמת חורף". חודש ניסן, החודש שבו נולד עם ישראל ביציאת מצרים, חייב להופיע בתיאום מושלם בין הלבנה לחמה, בתיאום מושלם בין הממד האלוהי לממד הארצי.

האביביות, ההתחדשות והפריחה הארצית-טבעית מגיעות לאוויר העולם בהתאמה ללידת האומה הישראלית ולהופעתה על בימת ההיסטוריה. בהתאם לכך, אנו מוסיפים ומאדירים דווקא את החודש הקודם לניסן, את חודש אדר. חודש אדר, בנוסף להיותו החודש האחרון, הוא החודש שבו חל חג פורים. חכמים מלמדים אותנו בתלמוד (שבת פח, א) כי "הדור קיבלוה בימי אחשוורוש": בחג פורים קיבל עם ישראל בזמן אחשוורוש את התורה פעם נוספת. במילים אחרות, באמצעות תורת ישראל, העוסקת בקידוש פרטי החיים הארציים, אנו מכשירים את הקרקע לחיים של אחדות שמים וארץ שתופיע באופן מלא בחודש ניסן.

בימים אלו יצאו לאור שני ספרים של הרב לונדין בהוצאת מגיד-קורן: "מגילה של הנפש" ו"הגדה של הנפש" – העוסקים בעבודה הפנימית של הימים הללו

עממי זה אני

סיפור טוב שזכור לך עליו כמוזיקאי?

הוא כתב כל הזמן. גם שירה, גם פזמונים וגם רשימות ומסות. השירים המוכרים הם היותר ישנים כמו 'אלעד ירד אל הירדן', 'נחל נערן', 'דרך ארץ השקד' ועוד. בזמן הגירוש מגוש קטיף, הוא הוציא שיר שהוא היה מאוד שלם איתו. הוא קרא לו 'מקומות, רגעים, אנשים' ושר אותו דודו זכאי. בפרשנות שלי לשיר – למרות שהוא כתב את השיר עוד קודם לכן – הוא חש חיבור עמוק למה שהתחולל, כי זה סיפור שמספר גם את הסיפור שלו, אנשים שנעקרים מהבית שלהם. השיר הזה הרבה פחות מוכר. הזמנים השתנו וגם הסגנונות. ובכלל, השירים הישנים שלו כל כך התקבלו שזה לא היה משנה לו שידעו שהוא זה שכתב אותם. העיקר שזה התקבל על ידי אנשים. פעם הוא מצא תקליט ובו אחד השירים שלו, 'נחל נערן', שעליו היה כתוב: 'לחן – עממי'. הוא שמח מאוד מהגילוי הזה. "עממי זה אני", הוא אמר, "זה הדבר הכי גדול שיכול להיות".

הרב עדין שטיינזלץ זצ"ל היה חבר מאוד קרוב שלו. אבא יום שיעורים בספר התניא שישודרו ברדיו וגייס את הרב עדין כדי למסור את השיעורים האלה. הוא כתב על התקופה הזו: "השיעור שודר ברשת א', שהייתה אז מאוד פופולרית, ושודרה למדינות רבות בעולם, ביניהן גם לרוסיה הסובייטית שהייתה אז סגורה ומסוגרת. נודע לי אחר כך שהיו חוגים של יהודים שהתאספו אז במקומות שונים בברית המועצות, והתיישבו סביב מקלט הרדיו לשמוע את שיעורי התניא ברדיו שנוסדו כתוצאה מאותה יחידות ראשונה עם הרבי". לימים הסדרה הזו תומללה ויצאה לאור בסדרה הפופולרית 'ביאור תניא'. זו הייתה יוזמה שלו וזה דבר שצריך לעמוד לזכותו. ההקלטות קיימות עד היום. את חלקן העליתי לרשת ואת היתרה הוא מסר בעצמו לחברים מהמכון של הרב שטיינזלץ, והם מעלים את זה עכשיו כפודקאסט. הרב עדין היה אומר לו: "יש אנשים שכותבים שירה גבוהה ויש כאלה שפחות, אבל כששירתך הופכת לשירת העם – אין זכות גדולה מזו". נעמי שמר זכתה לזה וגם הוא זכה לזה.

ומה לסיום?

אבא הוציא ספר ילדים מאוד מיוחד, בעיני זה בכלל ספר למבוגרים. הוא צייר בצבעים כל מיני סוגי של קווים. ספר הקווים היה בעיניו ספר לעבודת המידות: יש קו שמח ויש קו עצוב, יש קו כועס וקו מהורהר, אבל בסוף חוזרים הביתה, לקו ההתחלה. לחזור חזרה למקור – זו הייתה המשמעות בעיניו של לשוב בתשובה. כשהיו שואלים אותו אם הוא חזר בתשובה הוא היה עונה, "עוד לא חזרתי, אני עדיין בדרך", כי זו עבודה שלא נגמרת. ■

החיסון לקורונה הרוחנית

איתי אסמן

חיינו הוא צריך להאמין את הורינו, להיות קשור להורים שלו. כאשר היו לתלמידים ספקות באמונה הרב קודם כל שאל "האם אתה משתף את ההורים שלך?" הוא נהג לומר שאדם לא 'יודע' שיש לו הורים רק כי הדבר כתוב בתעודת הזהות, אלא שהוא 'מאמין' את הוריו וודאי בהם'. התובנה שאני לא אינדיבידואל מנותק מהעולם אלא יש לי שורשים, יש לי משפחה ואני רוצה גם להקים משפחה שמורכבת מאבא ואמא (פמיליזם). לאחר שאדם מאמין את הוריו, הוא צריך 'להאמין את עמו',

להיות קשור לעם ישראל, להאמין שהוא חלק מקולקטיב לאומי שיש לו צביון. הדבר מביא לאהבה לעם ואהבה לכלל יהודי ויהודי. אידיאל זה שונה מהפשיזם, משום שהפשיזם מוחק לעיתים את הפרט וגם מוחק לעיתים תרבויות אחרות, אך הלאומיות הישראלית גם מכבדת את הפרטים באומה וגם מכבדת עמים אחרים ורוצה להיטיב להם. רק אחרי שלבים אלו אדם יכול להאמין את ה' בצורה בריאה ולקיים מצוות באופן שלם.

האם אדם שערך החירות עליון בעיניו יכול לפגוע באחרים?

הסדר כאן מאוד חשוב - קודם אדם צריך להאמין את עצמו, לאחר מכן את הוריו ולאחר מכן את עמו ואת ה' יתברך. במגזר ה'חילוני' יש כיום גישה רב תרבותית בה עושים סדנאות של הכרת כל ההוויות השונות בחברה הישראלית כדי שאדם יבחר איך לעצב את חיינו כאלו הוא באו"ם שמשקיף על כולם, תחת הסיסמא 'האחר הוא אני'. הביטוי הזה הוא הפך האמונה והוא מכניס לאדם ספקות. כי אדם צריך להאמין קודם כל את עצמו. כמוכן, הוא יכול להבין את האחר, אך לא 'להאמין אותו'. גישה זו יוצרת אנשים חסרי זהות וחסרי עמוד שדרה, שלא מחוברים לעצמם ולעמם. וכך כותב הרב קוק: "באדם מחנכים מלומדים, מסתכלים בחיצוניות, מסיחים דעה גם הם מן האני, ומוסיפים תבן על המדורה, משקים את הצמאים בחומץ, מפסמים את המוחות ואת הלבבות בכל מה שהוא חוץ מהם, והאני הולך ומשתכח, וכיוון שאין אני אין הוא, וקל וחומר שאין אתה". במקומם, יש לפתוח שיעורים וסדנאות לאמונה למגזר הדתי וה'חילוני', ללמד בהם שהתשובה הראשית היא שהאדם יאמין את עצמו ונשמחו, ולבנות בקרבו זהות יהודית.

כשהתחלתי לחזור בתשובה תוך כדי הצבא לא הייתה לי משנה רוחנית מסודרת, למדתי מכל הבא ליד גם כשההדרכות הובילו לסתירות בחיי, היה לי צמא מאוד גדול והייתי בדרך להגיע לבלבול רוחני גדול. כשהשתחררתי מהצבא מיד הלכתי ל'מכון מאיר', מקום שעוזר לבעלי תשובה לבנות את בניין האישיות התורני. המליצו לי ללכת לשיעורי של הרב יהושע צוקרמן (וצ"ל) ונפשי נקשרה בנפשו. הוא עזר לי לעצב את נפשי ובהנה בתוכי בניין אמונה.

אני רוצה לשתף אתכם בעקרונות החשובים שהרב לימד אותי, לדעתי הם נצרכים לדורנו, ולי ברמה האישית הם הקנו 'חיסון רוחני' מכל מיני בלבולים תרבותיים. אבל לפני כן הקדמה קצרה.

בדורנו יש מגוון גדול של אידאולוגיות מערביות מודרניות ופוסטמודרניות, לרוב הם מסתיימים ב'ז'ם - ליברליזם, אינדיבידואליזם, פמיניזם, אקולוגיזם ועוד. מה שמפתה באידאולוגיות האלו, שהן מעלות על נס אידאליים שנראים מאוד

חשובים ויפים - כמו ערך החירות, שחרור האשה מדיכוי, דאגה לאיכות הסביבה ועוד. אבל הבעיה באידאולוגיות האלו שהן אינן מקיפות את כל המציאות ולכן ערך אחד עלול לפגוע בערך אחר. למשל אדם שטוען שערך החירות שלו הוא הכי חשוב - עלול לפגוע בזכויותיהם של אחרים, אשה שטוענת ששחרור האשה מדיכוי זהו הערך הכי חשוב עלולה לפגוע בזכויותיהם של גברים ועוד. אנשים שלא קיבלו תורה לרוב נוהים אחר התנועות האלו, אך בלי מאור התורה הדבר עלול להביא לחוסר איזון ופגיעה בערכים אחרים. מי שעשה לי סדר בחיים עוד לפני שהכרתי את התנועות האלו, זה הרב צוקרמן זצ"ל.

בשיעורי הראשונים, גם למגזר ה'חילוני', הוא קודם כל לימד אותנו מהי אמונה. "אמונה היא וודאות" נהג לומר, וכדי להמחיש את הדבר הוא נתן דוגמא "שאדם וודאי בחייו", כמו שאדם וודאי שהוא חי ולא בגלל שהוא חושב שהוא חי לכן הוא חי, כך וודאות החיים, זוהי האמונה - 'להאמין את החיים'. לא השכל והמחשבות יוצרים את החיים אלא ישנה הופעת חיים ואנחנו 'מאמינים אותם'. מאחר ואמונה היא לחיות את הדבר' יש לומר 'להאמין את' ולא 'להאמין ב...'. זהו השלב הראשון כדי לקבל מושג על חוש האמונה הטבוע בנו. הרעיון הזה מדבר אל אנשים שאוהבים את האינדיבידואליזם והחירות האישית, אך זה לא מסתיים שם. לאחר שהאדם מאמין את

asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

היו שותפים - ראשי יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראשי יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

קומיקס ילדים "הגיע הזמן"

9 ספרים רק ב-**399** ₪

משלוח עד הבית ב-29 ₪

רשיהודי

לחזמנות: 02-6791122, 052-5665005, www.roshy.org

דרושים מתנדבים לקריאות מגילה ברחבי תל אביב

המעוניינים לקבל מגילות להפצה

פנו למוס: 052-5665552

לתרומה בפייבוקס של מגילות - 052-5665005

ראשיהודי

התנועה
התועדות

ה'חזור' הרב יואל כהן זצ"ל

טוריה

דהדושה

איזו ריזיקה הנפש הבהמית לא תיקח בשום אופן < הבחור התעורר אחרי ההתוועדות, אבל הסטירה שקיבל עוררה אותו עוד יותר < ר' אלטר לא העתיק את המאמר, אבל ר' אברהם התפלל שיצליח 'לגנוב' אותו < מה קרה לדג שיועד לצלחת של המגיד ממזריטש, ואיך בדיוק הסתובבו מחוגי השעון של רבי אברהם המלאך >> התוועדות סיפורים לא שגרתיים על מסירות לתורת החסידות

כמציאות, ועבודת החסידים היא תמיד להחדיר לעצמם, על ידי התבוננות, כיצד המציאות של העולם שונה מכפי שנראית.

כאשר הרבי הריי"צ ביקר בשנת תרפ"ט בארץ ישראל, ליווה אותו חתנו הרב שמריהו גוראריה. כאשר הרב גוראריה ראה את הלבושים הירושלמיים, התפעל מאוד ואמר: "זה אמנם לא עניין של חסידות, אבל זה יפה מאוד". כששמע זאת ר' אלטר, אמר: "זה חיצוניות! זה שום דבר!". ר' אלטר לגמרי לא החזיק מהדברים האלו. הוא סלד מאוד מכל עניין של 'חיצוניות'.

פעם אחת הוא התוועד עם התלמידים שלו, ודיבר רבות אודות החשיבות של עבודת התפילה. כאשר הגיע הזמן שהיו צריכים להתפלל מעריב, אחד התלמידים, 'חיצון' גדול, ש'התעורר' כביכול מאוד מההתוועדות - התחיל להתפלל באריכות, כביכול, עם תנועות וכו'. כשר' אלטר הבחין בכך הוא לא יכל לסבול זאת, עד שניגש אליו וסטר על לחיו! הוא לא היה יכול לסבול 'חיצוניות' ו'שטיקים'.

הרבי הריי"צ נתן לו כתב-יד קודש של מאמר חסידות מסוים, ואמר לו שלא יעתיק אותו. ואכן ר' אלטר לא העתיק, ועד היום המאמר הזה אינו בנמצא!

האמינו לי, המאמר הזה נגע לו הרבה יותר מלאחרים אחרים שכן העתיקו בגניבה כל מיני דברים, אבל הוא לא רצה לעשות זאת. זה היה הסגנון שלו. הוא היה רציני ופנימי מאוד, וכיוון שהרבי אמר - הוא קיים בפועל בדיוק כפי שנצטווה.

מאידך, היו חסידים בעלי סגנון אחר, שהגישה שלהם כלפי הנושא הזה הייתה שונה. לדוגמה, ר' אברהם פריז, שאף שהיה כמובן טיפוס שונה לגמרי מר' אלטר, אבל גם הוא היה יהודי רציני ואמיתי מאוד. הוא דיבר

אני רוצה לספר לכם על ר' אלטר שימחוביין. הוא היה עמקן גדול בחסידות, עובד ה' ו'פנימי' מאוד.

ר' אלטר היה מהבחורים שהרבי הרש"ב שלח לחברון, לייסד את ישיבת 'תורת אמת' שעברה אחר כך לירושלים. לימים הוא עצמו הפך למשפיע בישיבה. זו הייתה קבוצה שהורכבה מהבחורים המצויינים ביותר בישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש, כמו ר' אלטר ור' חאצ'ע פייגין, הם היו מאוד מיוחדים בעבודת ה'. מספרים עליהם שהם היו מתעמקים רבות בחסידות ומתפללים באריכות. אצל הבחורים הרציניים באותה תקופה, הדגש היה על ההעמקה במחשבה ולקבוע במוח ובלב שהעניינים הדקים והמופשטים של חסידות הם המציאות האמיתית!

דרך אגב, ר' אלטר היה מרבה לדבר עם תלמידיו על החשיבות הגדולה של 'לחשוב חסידות'. מספרים שפעם משהו טען לפניו אודות בחורים מסוימים שחושבים חסידות לפני התפילה, שזו 'חיצוניות' והדבר נעשה לשם פניות אישיות. ר' אלטר הגיב ואמר: "לא ייתכן שדבר כזה יבוא מצד הנפש הבהמית. היא לעולם לא תיקח ריזיקה כזו על עצמה...". זה עמוק מאוד. הוא הכיר בכך שכאשר יהודי חושב חסידות כמו שצריך, זה ודאי יפעל על המציאות שלו וישנה משהו בנפש הבהמית. זה הדבר שהנפש הבהמית הכי פוחדת ממנו, ולכן לא ייתכן שזה יבוא מצידה אפילו לשם פנייה אישית. זה הימור על כל המציאות שלה...

הוא היה מדריך את תלמידיו להתבונן במשמעות של החסידות כפי שהיא ביחס למציאות העולם. כלומר, מלבד ההתבוננות בהבנת גוף הדברים וההעמקה בהם, הוא תבע מהם שיחשבו וירגישו את העניין במוחם כפי שהוא ביחס אל המציאות בפועל. הוא היה אומר להם לחשוב כך: "אתם רואים קיר? זה לא קיר, זה הכוח האלוקי שמחיה את הקיר!".

זו בעצם מטרת עבודת החסידות: כל אדם בטבע שכלו רואה את הגשמי

הרב מנחם בורשטיין | ראש מכון פועה

המן עזב את הישיבה

סיפור מעניין מצאנו בספר 'אורחות רבינו' (ג', ק"ח): סיפור הסטייפלר שבישיבה בה למד עשו כל שנה 'משחק פורים' והבחורים התחפשו לאחשוורוש, מרדכי והמן. בכל השנים, הבחור שהתחפש להמן באותה השנה - לא המשיך בלימודו ועזב את הישיבה עוד באותה שנה...

אנו עומדים ב'שבת מברכין' של חודש אדר שני, ופורים הולך וקרוב. מנהג ההתחפשות בפורים רווח היום בעם ישראל, ובעיקר אצל הילדים. אמנם, ידוע מדורות עברו שגדולי חכמי ישראל קיימו בעצמם את מנהג ההתחפשות.

בשו"ת מהר"י מינץ (סימן י"ז) פסק להלכה ש"מותר ללבוש פרצופים ולשנות בגדיהם מבגדי אישה וכן להפך מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא". המהר"י מינץ מוכיח דבריו מכך ש"גדולי וחסידים עולם שנתגדלתי אצלם ראו את בנייהם ובנותיהם, חתניהם וכלותיהם לובשים אותם פרצופים ושינוי בגדיהם, ואם היה ח"ו נדנוד עבירה חלילה וחס להם לשתוק ולא ימחו".

הרמ"א בעצמו היה נוהג בכל פורים ללבוש פרצוף, ואכן בהגהותיו לשו"ע (ת"רצ"ו ח) הביא את מנהג ההתחפשות וציטט את דברי המהר"י מינץ (ראה בהרחבה על כך בספרו הנפלא של ידידנו הרב טוביה פריינד 'מועדים לשמחה' חלק ג סימן ט"ו). להלן נביא דברים נוספים מדבריו.

בספרים השונים מופיע שמטרת ההתחפשות היא להרבות שמחה ולהצחיק את הציבור. סימוכין למנהג לקחו מהמגילה עצמה, שאסתר בהסתרתה את עמה התחפשה לגויה, וגם מרדכי הופיע מספר פעמים בתדמיות שונות.

כמו כן, כל השנאה של עמלק לישראל התחילה בהתחפשות של יעקב לסבו של עמלק - עשיו, וכן העמלקים שינו לבושיהם כדי להילחם בישראל. גם המלאך גבריאל התחפש כדי לשים זנב לוושתי (אליהו רבה סימן תרצ"ו).

טעם נוסף הביאו - ש"מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור" (אסתר ח טו), ואנו בהתחפשותנו מחקים את שינוי בגדיו של מרדכי.

בחסידות מציינים את דברי הגמרא (חולין קלט:): האומרת 'אסתר מן התורה מנין? שנאמר 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא', כלומר: לעיתים הנהגת הקב"ה איננה גלויה לנו אלא נסתרת מאיתנו אך תמיד הוא המנהיג. על ידי התחפשותנו בפורים אנו מראים שלא הכל גלוי בעולם, אך ההשגחה תמיד עמנו.

גם במהלך החיים ישנם אדם כוחות שלפעמים מתגלים במצבים מיוחדים, ואז מתבצעת כעין "הסרת מסכה".

בעבודתנו במכון פועה אנו משתדלים מאד לתמוך בזוגות במהלך תהליכי הפוריות שלהם. לפעמים אנו פוגשים אצל זוגות כוחות גדולים ותעצומות נפש שהם לא היו מודעים אליהם מראש, המאפשרים להם לעבור את התהליך ולדבוק בו עד הרגע של הלידה המיוחלת. בכך, מוסרת המסכה והם זוכים להיפגש עם תוכן פנימי נעלם שהתהליך גרם לגלות.

את מה שהוא חשב וחשב את מה שהוא דיבר. עיקר מעלתו הייתה, שבמה שעשה ואמר הוא לא חיפש את עצמו אלא את טובת העניין.

שמעתי ממנו עצמו את הסיפור הבא, הממחיש מאוד את האישיות שלו: כידוע, הרבי הרש"ב כתב הגהות על המאמרים "פתח אליהו" ו"ארדה נא" שבספר 'תורה אור' של האדמו"ר הזקן. את ההגהות הללו הרבי הרש"ב לא נתן לפרסם בדפוס. הוא מסר אותן לבנו הרבי הרי"צ, והרבי הרי"צ העבירן לר' חוניע מרוזוב שישמור אותן אצלו.

כך סיפר לי ר' אברהם: "כשנודע לי על כך, החלטתי שעלי 'לגנוב' את הכתבים הללו ויהי מה! התפללתי על כך שלוש פעמים בכל יום בתפילת שמונה עשרה, וביקשתי מהקב"ה שיעזור לי להצליח 'לגנוב' את הכתבים... וברוך ה' - לבסוף הצלחתי!".

הוא סיפר זאת ברצינות רבה, ואחר כך הוסיף: "עבור עצמי - אני אינני 'משכיל' גדול; אבל עבור החסידים, ובפרט הבחורים שלומדים חסידות - מה זאת אומרת שיש 'כתבים' שאינם מודפסים? ! צריך להעתיק אותם ולדאוג שהם יהיו ברשות החסידים!..."

דרך אגב, לאחר משך זמן נודע הדבר לרבי הרי"צ. בתחילה שמרו על כך בסוד, אולם אחר כך "חברך חברה אית ליה" - זה 'התגלגל' מאחד לשני, עד שבחור אחד כשהיה ב'יחידות' אצל הרבי הרי"צ, ובין היתר הרבי התעניין אצלו מה הוא לומד, סיפר לו שהוא לומד את ההגהות "לפתח אליהו".

כשמתעמקים בסיפור הזה, מוצאים שיש בו תוכן רב מאוד: מה שנגע לר' אברהם היה שה'כתבים' האלו צריכים להתפרסם! בעיניו היה מופרך שיש ביאורים מהרבי הרש"ב בחסידות - וחסידים לא יוכלו ללמוד בהם. הוא לא חיפש זאת עבור עצמו - הוא לא היה שייך יותר מדי ל'השכלה' ולא היה בזה שום דבר אישי, ול'יחידות' בוודאי שלא היה שייך; זהו רגע עדין מאוד.

מסופר על אדמו"ר הזקן ש'גנוב' שעות לימוד עם רבי אברהם ה'מלאך', בנו של המגיד ממזריטש, כאשר סובב את השעון כדי שרבי אברהם ילמד איתו יותר זמן. אדמו"ר הזקן התבטא על כך: "מים גנובים ימתקו", היינו שה'גנובה' הזו הייתה יקרה לו מאוד.

מדי יום שישי, בערב שבת קודש, היו מכינים עבור המגיד ממזריטש ותלמידיו דגים לסעודה. בזמן הכנתם היה המגיד עומד במטבח ומכוון כוונות מיוחדות. פעם הזדמן שחלק הדג המיועד עבור המגיד נפל בחלקו של אדמו"ר הזקן והוא אכל אותו, ובמשך שנים לאחר מכן 'התפאר' בכך אדמו"ר הזקן והתבטא: "חכמתי עמדה לי", כלומר, היה לו מכך סיוע בעבודת ה'.

דרך אגב, הרבי סיפר פעם את הסיפור הזה, ושאל: מדוע באמת הוצרך אדמו"ר הזקן 'לגנוב' את זה? הרי ממה נפשך: אם הדבר לא שייך אלי - זה לא יעזור לו, ואם זה שייך אלי - מדוע הוצרך 'לגנוב'? והסביר: ישנם דברים שנקנים במסירות נפש. הרי המגיד יכול היה להקפיד עליו, ואף על-פי-כן אדמו"ר הזקן עשה זאת במסירות נפש. זה כנראה היה ה'כלי' מצידו של אדמו"ר הזקן לקבל עניין נעלה זה.

ומעניין: גם בנוגע לרבי ישנם סיפורים מעין אלו. הרבי סיפר בנוגע להדפסת המשך תער"ב המפורסם של אדמו"ר הרש"ב, שהוא צילם לעצמו את כל המשך עוד טרם שהותר לפרסמו ברבים, כדי שבמשך הזמן יוכל לפרסמו, והוסיף ואמר שבעיני חותנו הרבי הרי"צ הוא היה 'חשוד' על 'גניבת' כתבים לשם הדפסתם...

עוד מספרים, שבכל פעם שהרבי הגיע אל הרבי הרי"צ, הוא העתיק 'כתבים' והיה מוציא על זה את כל כספו. עד כדי כך, שפעם הוצרך ללוות כסף לכרטיס חזור ברכבת!

זה תלוי כמובן בשביל מה 'גונבים'. לר' אברהם כאמור נגע בנפשו שהכתבים הללו יתפרסמו. זה לא היה סתם להראות שהוא יודע לעשות קונצים כאלו; אם זה היה כך, הוא לא היה מתפלל שהקב"ה יעזור לו...

אבל ר' אלטר היה טיפוס שונה. כאמור, הוא לקח את דברי הרבי הרי"צ - שלא להעתיק את המאמר - ברצינות גמורה, וכך נהג בפועל. ואלו ואלו דברי חסידים חיים.

יש לך שאלה בעבודת ה' ? סתם נ-
054-4530951

1,200 שאלות ותשובות
של הרב יהושע מחכות לכם
באתר 'קרוב אליך'

נפשי
בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

כשה' שולח לי ניסיון, אני שוכח את כל מה שלמדתי על מלחמה ביצר... מה לעשות?

כבר אמרו רבותינו שבשעת התגברות יצר הרע אינן זוכרים את היצר הטוב, ולכן צריך להרבות ולשנן הרבה את דברי היצר הטוב ולשהות בהם תדיר כדי שלא יהיה מקום ליצר הרע להיכנס. כמו שאמרו רבותינו על הבור שהושלך אליו יוסף שאין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו, ודרשו שכשאין מים של תורה ויצר הטוב, אז מוצא היצר הרע מקום להתגדר בו.

הבעל שם טוב היה דורש על כך את הפסוק "שומר מצווה לא ידע דבר רע", ואמר ששומר הוא מלשון להמתין, כמו "ואביו שמר את הדבר". כך אדם שממתין בכל עת שתבוא מצווה לידי לא ידע דבר רע. ואם בכל זאת נכנס כבר היצר הרע, על זה אומר הכתוב, "הינצל כצבי מיד", שצריך לברוח ממנו במהירות ולפעול כחייל העושה את דבר המלך, גם אם שכח את טוב הטעם של "באור פני מלך חיים". ולעיתים אדם צריך להיזכר ביראת העונש כדי לנצח את יצר הרע, ואפילו אם יעשה מעט בשעה כזו, הלוא למדנו שמעט טוב דוחה הרבה חושך, והעיקר הוא להגביר את האור עוד ועוד.

איך אפשר להרבות בשמחה? וכי הלב הוא כפתור שאפשר להדליק או לכבות?

הבעל שם טוב הקדוש לימד שהעיקר בכל המצוות התלויות בלב הוא לתקוע מחשבתו בעניינים המעוררים את הלב, כגון לתקוע מחשבותינו בטוב ה' עלינו ובחירתו אותנו מכל העמים, ואשר נתן לנו את תורתו תורת אמת, אור עלינו ונשגב קודם שנברא העולם, וכן על זו הדרך. אולם השמחה היא מיוחדת במינה משום שהיא מלאת חיים ועוצמה ופריצה, ולכן לא רק המחשבות הפנימיות מעוררות אותה אלא גם הפעולות החיצוניות.

בימי הפורים הבאים עלינו לטובה מתגברת השמחה ביותר, עד שעיקר פריחתה היא על ידי היין שמשמח לבב אנוש, והיא פורצת כל כך עד דלא ידע. ולסעודת המשתה של פורים הצטרפו עוד שתי מצוות: משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, כי המרעים, החברים ובני המשפחה מעלים את השמחה על ידי דבקותם זה בזה.

האם אפשר להחליט שאני עושה שינוי בחיים שלי ביום אחד?

כוחה של התשובה גדול כל כך עד שברגע אחד אדם יכול להתהפך על ידה מקצה לקצה. לכן אפילו רשע שמקדש אישה על תנאי שהוא צדיק גמור, הרי זו ספק מקודשת שמא הרהר תשובה בליבו. ועיקר התשובה הוא הרצון להיטיב את דרכינו ולשפר את מעשינו, עד שככל שאדם מגדיל את רצונו ותשוקתו אל הטוב, כך הוא מקבל כוחות פנימיים ועמוקים להוציא אותם אל הפועל יותר ויותר. והמילים 'בעל תשובה' רומזות שהאדם אמור לא רק לעשות תשובה, אלא להיות בעלים על היכולת להשתנות תדיר בכל עת מחדש, ולכן לא די בשינוי חד-פעמי.

כך אנו מוצאים שבשלוש תפילות בעמידה אנו מברכים את ברכת התשובה ואחר כך ממשיכים בתחנון להתחרט על מעשינו ולהשתוקק לשינוי לטובה, וביום הכיפורים מרבים ביותר בפעולת התשובה פעמים רבות באותו יום. ויכולת השינוי הזו כל כך עליונה ונשגבה עד שבמקום שבעלי תשובה עומדים, אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד.

הצטרפ/י ל:

בוגרים 13,000

בואו הצטרפו להצלחה! קמפוס לב (בנים) קמפוס טל (בנות)

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב • הפקולטה לניהול • הפקולטה למדעי החיים והבריאות

מערך מלגות נרחב - שנה ראשונה חינם, לבוגרי צבא ושרות-לאומי

www.jct.ac.il

*3239